

УДК 351.745

Тернущак М. М., викладач ПГК ДВНЗ
«Ужгородський національний університет»,
здобувач кафедри адміністративного, фінансового
та інформаційного ННІ ПМК ХНУВС

Про доцільність залучення центрів обслуговування платників податків до процедури надання ліцензійних послуг

У статті розглядається пропозиція залучення центрів обслуговування платників податків, які функціонують у складі державних податкових інспекціях до процедури надання ліцензійних послуг. Автор акцентує увагу на самій процедурі надання ліцензійних послуг, аналізує нормативно-правову базу, що регулює процедуру надання ліцензійних послуг Міністерством доходів і зборів України, окреслює її недоліки та пропонує свої шляхи удосконалення відповідної процедури.

Ключові слова: ліцензійні послуги, центри обслуговування платників податків, державні податкові інспекції, Міністерство доходів і зборів України.

В статье рассматривается предложение привлечения центров обслуживания налогоплательщиков, которые функционируют в составе государственных налоговых инспекций до процедуры предоставление лицензионных услуг. Автор акцентирует внимание на самой процедуре выдачи лицензионных услуг, анализирует нормативно-правовую базу, которая регулирует процедуру предоставления лицензионных услуг Министерством доходов и сборов Украины, очерчивает ее недостатки и предлагает свои пути совершенствования соответствующей процедуры.

Ключевые слова: лицензионные услуги, центры обслуживания налогоплательщиков, государственные налоговые инспекции, Министерство доходов и сборов Украины.

The article considers the proposal of attraction of centers of maintenance taxpayers, which are functioning in the structure of the state tax inspections to procedures for the issuance of licensing services. The author focuses on the procedure for issuance of the license, analyzing the normative-legal base, which regulates the procedure of granting the license services, outlining its shortcomings, and offers ways to improve the process.

Keywords: license services, centers of maintenance taxpayers, state tax inspection, Ministry of revenues and duties.

Постановка проблеми. Ще протягом 2012 року державною податковою службою (далі – ДПС (наразі Міністерство доходів і зборів України (далі – Міндоходів)) неодноразово робилися спроби модернізації та перевезавтаження податкових правовідносин в сторону поглиблення партнерства, у яких однією зі сторін виступали територіальні органи ДПС, а іншою – платники податків. До прикладу, на даний час офіційний портал Міндоходів проголошує наступні принципи роботи: сприйняття громадян і бізнесу як партнерів, довіра до громадян і бізнесу, надання допомоги тим партнерам, що її потребують [1].

Одним із яскравих свідчень, що підтверджують відповідні принципи роботи Міндоходів стало створення концептуально нових органів у структурі державних податкових інспекцій (далі – ДПІ) - Центрів обслуговування платників податків (далі – ЦОПП), метою яких є надання якісно нових адміністративних послуг, для забезпечення умов щодо професійного та швидкого обслуговування платників податків [2]. До адміністративних послуг, що надаються ЦОПП належать послуги дозвільного та реєстраційного характеру, а послуги ліцензійного характеру, які також відносяться до адміністративних, у ЦОПП чомусь не надаються. Саме тому, вважаємо за доцільне

дослідити можливість залучення ЦОПП до процедури надання ліцензійних послуг.

Стан дослідження. Питання про можливість залучення ЦОПП, які діють у складі ДПІ, до процедури надання ліцензійних послуг попередньо не виносилося на широкий розгляд. Відповідно, воно потребує детального дослідження та розробки подальших пропозицій.

Виклад основного матеріалу. Протягом 2013 року Міндоходів було видано два накази, а саме: «Про затвердження Інформаційних карток адміністративних послуг» від 14.06.2013 № 161 та «Про затвердження технологічних карток адміністративних послуг» від 18.09.2013 № 492. Цими нормативно-правовими актами [3; 4] регламентується: перелік платних та безоплатних адміністративних послуг, що надаються територіальними органами Міндоходів, інформація щодо кожної адміністративної послуги, відомості про порядки надання адміністративних послуг.

Так, наказом Міндоходів від 14.06.2013 № 161 [3] було затверджено інформаційні картки ліцензійних послуг, що стосуються виробництва, роздрібної та оптової торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами. До них належать наступні послуги:

- 1) Видача ліцензії на виробництво спирту етилового;
- 2) Видача дубліката ліцензії на виробництво спирту етилового;
- 3) Видача ліцензії на виробництво спирту коньячного;
- 4) Видача дубліката ліцензії на виробництво спирту коньячного;
- 5) Видача ліцензії на виробництво спирту плодового;
- 6) Видача дубліката ліцензії на виробництво спирту плодового;
- 7) Видача ліцензії на виробництво спирту етилового ректифікованого виноградного;
- 8) Видача дубліката ліцензії на виробництво спирту етилового ректифікованого виноградного;
- 9) Видача ліцензії на виробництво спирту етилового ректифікованого плодового;
- 10) Видача дубліката ліцензії на виробництво спирту етилового ректифікованого плодового;
- 11) Видача ліцензії на виробництво спирту-сирцю виноградного;
- 12) Видача дубліката ліцензії на виробництво спирту-сирцю виноградного;
- 13) Видача ліцензії на виробництво спирту-сирцю плодового;
- 14) Видача дубліката ліцензії на виробництво спирту-сирцю плодового;
- 15) Видача ліцензії на виробництво алкогольних напоїв;
- 16) Видача дубліката ліцензії на виробництво алкогольних напоїв;
- 17) Видача ліцензії на виробництво тютюнових виробів;
- 18) Видача дубліката ліцензії на виробництво тютюнових виробів;
- 19) Видача ліцензії на право оптової торгівлі спиртом;
- 20) Видача дубліката ліцензії на право оптової торгівлі спиртом;
- 21) Видача ліцензії на право оптової торгівлі алкогольними напоями, крім сидру та перрі (без додання спирту);
- 22) Видача дубліката ліцензії на право оптової торгівлі алкогольними напоями, крім сидру та перрі (без додання спирту);
- 23) Видача ліцензії на право оптової торгівлі тютюновими виробами;
- 24) Видача дубліката ліцензії на право оптової торгівлі тютюновими виробами;
- 25) Видача ліцензії на право оптової торгівлі сидром та перрі (без додання спирту);
- 26) Видача дубліката ліцензії на право оптової торгівлі сидром та перрі (без додання спирту);

- 27) Видача ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями;
- 28) Видача дубліката ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями;
- 29) Видача ліцензії на роздрібну торгівлю сидром та перрі (без додання спирту);
- 30) Видача дубліката ліцензії на роздрібну торгівлю сидром та перрі (без додання спирту);
- 31) Видача ліцензії на роздрібну торгівлю тютюновими виробами;
- 32) Видача дубліката ліцензії на роздрібну торгівлю тютюновими виробами [3].

Взагалі, нормативне регулювання ліцензійної діяльності щодо виробництва, оптової та роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами міститься у нормах Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», Постанов Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) «Про запровадження ліцензії єдиного зразка для певних видів господарської діяльності», «Про впорядкування видачі суб'єктам підприємницької діяльності ліцензій на право оптової торгівлі спиртом етиловим і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами», «Про Тимчасовий порядок видачі ліцензій на право імпорту, експорту спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів і роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами», розпорядження КМУ «Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною податковою службою» та наказу ДПА (наразі – Міндоходів) «Про організацію роботи в районних (міжрайонних) ДПІ з видачі ліцензій на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами» [5; 6; 7; 8; 9; 10].

Так ось, суб'єктами надання адміністративних ліцензійних послуг виступають: при виробництві та оптової торгівлі – Департамент контролю за обігом та оподаткування підакцизних товарів Міндоходів, при роздрібній торгівлі – Головні управління Міндоходів в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

Процедура видачі ліцензії чи дублікату ліцензії щодо роздрібної торгівлі алкогольними напоями чи тютюновими виробами передбачає два способи отримання відповідних послуг. Адже, пакет документів та заяву про отримання ліцензії на роздрібну торгівлю суб'єкт господарювання може подати, як прямо до Головного управління Міндоходів, так і через ДПІ за місцем здійснення господарської діяльності, місцем формування поїзда, приписки судна. Нас цікавить саме другий спосіб, адже ЦОПП функціонують у структурі ДПІ, як центри надання адміністративних послуг.

Механізм отримання ліцензії на роздрібну торгівлю шляхом подачі документів до ДПІ включає наступну процедуру: суб'єкт господарювання подає заяву та необхідний пакет документів, зазначений у інформаційній картці адміністративної послуги, у ДПІ за місцем ведення своєї господарської діяльності уповноважений особи, яка закріплена за відповідним напрямом роботи. У свою чергу, уповноважена особа ДПІ передає відповідну заяву та документи у Головне управління Міндоходів, яке протягом 10 календарних днів приймає рішення щодо надання чи відмови у надання відповідної ліцензії. Зауважимо, що адміністративні послуги ліцензійного характеру є платними, тобто суб'єкт господарювання після отримання позитивного рішення повинен оплати платіж на зазначений у відповідній інформаційній картці рахунок.

Процедура отримання ліцензії на виробництво та оптову торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами суттєво відрізняється від попереднього. Необхідний пакет документів та заявя подаються особисто суб'єктом господарювання чи його

уповноваженою особою до Департаменту контролю за обігом та оподаткування підакцизних товарів Міндоходів України, чи надсилаються рекомендованим листом за адресою відповідного департаменту. Далі, після обробки поданих документів департамент протягом 30 календарних днів приймає рішення щодо задоволення чи відмови у задоволенні відповідної послуги.

Отже, якщо механізм надання адміністративних послуг щодо видачі ліцензій чи їх дублікатів на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами передбачає певну участь ДПІ, то механізм отримання ліцензій на виробництво та оптову торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами взагалі не передбачає участі ДПІ на будь-якій із стадій відповідної процедури. Також, варто зазначити, що ЦОПП взагалі не задіяні у наведеному нами механізмі надання адміністративних послуг щодо видачі ліцензій та дублікатів ліцензій на виробництво, роздрібну та оптову торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами.

Висновки. Таким чином, підсумовуючи вищенаведене, вважаємо, що цілком прийнятно буде:

По-перше, на початковому етапі залучити уповноважену особу ДПІ, що закріплена за збором пакету документів необхідного для отримання ліцензії та дублікатів ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами до роботи у залах (секціях) видачі довідок та дозвільних документів ЦОПП, чи передати відповідні повноваження іншим уповноваженим особам ДПІ вже задіяних у роботі залів (секціях) видачі довідок та дозвільних документів ЦОПП. Враховуючи те, що ЦОПП облаштуванні камерами відео спостереженнями та WEB-камерами, то, на наш погляд, надання ліцензійних послуг у ЦОПП повинно зумовити зменшенню корупційних дій, а саме мінімізації суб'єктивного фактору у процесі збору пакету документів для видачі необхідних ліцензій чи їх дублікатів.

По-друге, створити електронний сервіс, за допомогою якого суб'єкт господарювання мав би можливість в електронний спосіб, завдяки мережі Інтернет, подавати на електронну пошту відповідної ДПІ, при якій функціонує ЦОПП, необхідний пакет документів для видачі тієї чи іншої довідки чи дозвільного документу, у тому числі ліцензій та дублікатів ліцензій на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами. Завдяки цьому, перш за все, відбудеться спрощення процедур отримання адміністративних послуг ліцензійного характеру. Це нововведення значно полегшить процедуру отримання відповідних ліцензійних послуг окремим індивідуальним суб'єктам господарювання, наприклад, особам з обмеженими можливостями.

По-третє, у разі, якщо відповідний електронний сервіс буде створений та механізм подачі пакету документів, необхідного для видачі довідки чи дозвільного документу в електронний спосіб виправдає себе в повному обсязі, можна ставити питання щодо удосконалення процедур надання ліцензійних послуг в електронній площині. Тобто, розробити механізм подачі необхідного пакету документів на виробництво та оптову торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами в електронний спосіб, через мережу Інтернет на електронну адресу Департаменту контролю за обігом та оподаткування підакцизних товарів Міндоходів України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Micія, бачення, принципи роботи [Електронний ресурс] – Режим доступу // <http://minrd.gov.ua/pro-minrd-ukraini/kluchovi-pokazniki/>
2. Тернущак М. М. Центри обслуговування платників податків як засіб надання якісних адміністративних

послуг; матеріали ІІІ Всеукр. наук. практ. конф. [«Сучасні проблеми фінансового моніторингу»], (Ірпінь, 4-5 квіт. 2013 р.) / М-во освіти і науки України, М-во доходів і зборів України, Держ. сл. Фінансового моніторингу України, Нац. ун-т. ДПС України, Хар. Нац. економ. ун-т. – І. : Ірпінь. Нац. ун-т. ДПС України, 2013. – С. – 366.

3. Про затвердження Інформаційних карток адміністративних послуг: Наказ Міністерства доходів і зборів України від 14.06.2013 № 161 [Електронний ресурс] – Режим доступу // http://zt.minrd.gov.ua/data/material/000/062/100569/161_Nakaz_161.pdf

4. Про затвердження технологічних карток адміністративних послуг: Наказ Міністерства доходів і зборів України від 18.09.2013 № 492 [Електронний ресурс] – Режим доступу // <http://zak.mirnd.gov.ua/>

5. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів: Закон України від 19.12.1995 р. № 481 [Електронний ресурс] – Режим доступу // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/481/95-vr>

6. Про запровадження ліцензії єдиного зразка для певних видів господарської діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.11.2000 р. № 1719 [Електронний ресурс] – Режим доступу // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1719-2000-p>

7. Про впорядкування видачі суб'єктам підприємницької діяльності ліцензій на право оптової торгівлі спиртом етиловим і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.03.1999 р. № 500 [Електронний ресурс] – Режим доступу // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/500-99-n>

8. Про Тимчасовий порядок видачі ліцензій на право імпорту, експорту спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів і роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.05.1996 р. № 493 [Електронний ресурс] – Режим доступу // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/493-96-p>

9. Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною податковою службою: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2011 р. № 870-р [Електронний ресурс] – Режим доступу // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/870-2011-p>

10. Про організацію роботи в районних (міжрайонних) ДПІ з видачі ліцензій на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами: Наказ Державної податкової адміністрації України від 16.11.2004 р. № 652 [Електронний ресурс] – Режим доступу // <http://minrd.gov.ua/podatkova-baza-do-nabranaya-chinnosti-podatkovim-kodeksom/normativno-pravova-baza/nakazi-dpa-ukraini/archiv-nakaziv-dpa-ukraini/nakazi-za-2004-rik/59344.html>

